

Obamas tale i Cairo- ikke bare en tale

af Naveed Baig

Klog og saglig teologi blandet sammen med politik, historie og personlige beretninger. Det er ellers sjældent at man slipper godt fra sådan en eksplosiv blanding. Men det kunne nu forventes af en vel forberedt mand da han trådte frem på scenen i storbyen Cairo og formåede at sætte tingene på plads i den grad (Obama havde ifølge New York Times selv finpudset og studeret sin tale nøje på flyrejsen fra Washington til Riyadh som var hans første stoppested i Mellemøsten).

Præsident Barack Hussein Obama's tale varede i alt knap 55 minutter, og selvom alle dens ingredienser (især de inter-religiøse og medmenneskelige) ikke blev dækket nok i danske og udenlandske mediere - der var mest fokus på Obamas syn på Palæstina-Israel konflikten - så vil den uanset, gå hen og blive en historisk tale, ikke mindst i forhold til de multi-religiøse visioner, som elegant blev præsenteret med ydmyghed og ærlighed over for et entusiastisk og euforisk publikum. Hvis der herskede nogen som helst tvivl om Obamas religiøse og medmenneskelige visioner inden talen, så blev den manet til jorden på fornemmeste vis. Obama satte religion i centrum for den fredsskabende proces i verden. Han kastede lys på de mange ligheder, der er mellem jødedom, islam og kristendom, men som er blevet glemt. Og han gjorde det på en måde som ikke underminerede en bestemt religion. Hans universelle tankesæt demonterede den uheldige teori om 'Clash of Civilizations' med få sætninger.

Han startede med et koran-vers, som opfordrer mennesket til at være bevidst overfor Gud og at ytre sandheden. Efter dette citat tilføjede Obama, at han selv ville bestræbe sig på at tale sandt. Han brugte ordet 'Holy' om koranen, de gange han henviste til den. Selv om Obama havde en anerkendende og nuanceret tilgang hele vejen igennem talen, var det alligevel stærkt overraskende at høre ordene 'The Holy Qur'an tells us'. Ikke blot omtalte han koranen, som muslimer gør det, men han inkluderede os alle, også ham selv som objekter for Koranens tiltale. Det samme gjorde han, da han citerede fra biblen.

Der blev understreget, at islam ikke er en del af problemet, når det gælder om at takle voldelig ekstremisme, men 'et vigtigt element i arbejdet for fred' Dermed lagde han også afstand til påstande om at islam ikke arbejder for fred eller er en voldelig religion. Obama udfordrede derved de moderate muslimske kræfter til at træde i karakter og 'afvise' ekstremister og terrorister i egne rækker.

Men talen var ikke kun rettet mod muslimer verden over. Politikere, akademikere og religiøse ledere fra Vesten kan også lære meget af den. Obama påpegede vigtigheden af at erkende det historiske, muslimske bidrag til videnskab, udvikling og fremskridt. Han røbede selv stor indsigt i islam og muslimer ved at gøre talen personlig. Han talte bl.a. om sit møde med islam på tre kontinenter (Kenya, Indonesien og Chicago) og illustrerede sit kendskab til den islamiske civilisations 'innovative' bidrag til resten af verden. Han nævnte for eksempel algebra, værktøj, navigationsudstyr, medicin, kunst og poesi.

Som et af sine ansvarsområder nævnte præsidenten, at han ville kæmpe imod de falske stereotyper om islam i USA, ' hvor end de fremkommer'. Han sagde at partnerskabet mellem USA og islam må bygges på 'hvad islam er, ikke på hvad det ikke er'. Det faldt sikkert i god jord hos de 7 millioner amerikanske muslimer, som Obama i øvrigt sendte fredelige hilsener fra til de egyptiske tilhørere – med den arabiske hilsen, 'Assalaamu alaykum'. Obama bad også den muslimske verden om at forstå, at USA heller ikke var 'én' størrelse, som var i krig med islam. 'Mistænksomheden og uenighedens cyklus må standses' understregede han ihærdigt. I stedet fremhævede han vigtigheden af at lære, lytte til og respektere hinanden. Han talte om vigtigheden af en 'kollektiv bevidsthed' som en slags pendant til sammenhængskraften i et givet samfund.

Religiøse ledere har sjældent været så åbne, nuancerede og vidende i deres islam- og inter-religiøse forståelse, som denne statsleder var i denne tale. Danmark, dets politikere og især de danske medier har meget at lære af Obamas tale. For det var ikke bare en tale, men en vision som var modig, positiv og udfordrende. Den kræver en selvkritisk tilgang til ens egen tænkning. Selv noget af det mest læste stof i danske medier - de usaglige og hadske historier om islam, muslimer og minoriteter - har ikke kunnet redde de kommercielle danske mediehuse, som i nogle tilfælde måtte lukke, omlægges og/eller finde på alternative økonomiske løsninger. Det er på tide, at politikere og medier tager Obamas budskab til følge og viser en mere anerkendende og saglig disposition overfor landets minoriteter. 'Os og dem' retorikken må fravælges og de universelle og medmenneskelige visioner medtænkes. For som Obama sagde ' de interesser vi deler som mennesker er lang stærkere end de kræfter som splitter os ad' Dermed opfordrede Obama verdenen til at godkende det fælles menneskelige og ikke være en del af de kræfter som splitter, men med dem, som samler og arbejder for fred. 'Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn'', endte Obama med at citere fra Jesus selv. Et udtryk for hans stærke tro på det kristne budskab og en påmindelse til alle om, at der virkelig er brug for ' en ny begyndelse'.